

NADNIEMENSKI KURIER POLSKI

Orzeszkowej 13 tel. 166
Redakcja otwarta od 12-11-6
Administracja 10-114-6
Przenumerata miesięcznie zł. 4.
z odnośnikiem i przes. poczt. 4 zł. 50 gr.

№ 192 Rok II
GRODNO
poniedziałek 13 lipca 1925 r.

OGŁOSZENIA: Za 1 wiersz m/m za tekstem 20 gr. Drobnio za wyraz 10 gr. Dla poszukujących pracy 5 gr. za wyraz. Miesięczne p/g umowy. Dla ogłoszeń skład stronicy 8-mi szpalowy. Każda nowa podwyżka taryfy, ogłoszona w nagłówku, obowiązuje wszystkie już przyjęte zamówienia bez uprzedniego zawiadomienia.

Dawno oczekiwana

MIA MARA i OLGA CZECHOWA

w 8-io aktowym dramacie

WENUS z Montmartu

Wielka atrakcja filmu. Fascynująca rewja w Casino de Paris

Gość z krainy kwiatu wiśniowego

W ubiegłą środę odwiedził Grodno profesor ekonomii rolnej na uniwersytecie w Sappora w Japonii p. Iku Okuda.

Młody profesor, liczy bowiem dopiero 32 lata, został wysłany na koszt rządu japońskiego, niejako pszczoła z ula, dla zbierania miodu mądrości i doświadczenia z kwiatów całego świata cywilizowanego w ciągu dłuższego czasu.

Rząd japoński rok rocznie wysłał z ramienia Ministerstwa Oświaty tylko co ukończonych studentów lub początkujących profesorów, w ogólnej liczbie 100 młodych ludzi, dla zaznajomienia się przez nich ze zdobyciami wiedzy w zakresie specjalności, którym się oni poświęcili.

P. Iku Okuda bawi poza krajem 2 i pół lat. Obecnie jest już w powrotnej drodze do Japonii.

W ciągu roku studiował na uniwersytetach amerykańskich, przeżywał w Bostonie. Pół roku przebył w Anglii na uniwersytecie w Cambridge, skąd udał się do Francji.

Obecnie od 4 tygodni bawi w Polsce, następnie jedzie do Niemiec, Holandji, Danji i Szwecji, jako ostatniego etapu na drodze do swej ojczyzny.

Profesor przyjechał do Polski celem zbadania nastroju agrarnego na nasze tereny w związku z reformą rolną i osadnictwem wojskowym. Badaniom ustaw o kłosaćjach oddawał się w okęgach warszawskim i białostockim.

Również mocno interesował się systemem 8-polówki, o której słyszał i czytał (prawdopodobnie z dzieł tłumaczonych z rosyjskiego, jako odczynny tego przestarzałego systemu gospodarowania), którego jednak z teorii ani rusz, jak utrzymywał, nie mógł zrozumieć. Informacje udzielane mu tutaj zadowoliły i pouczyły go dostatecznie.

W środę po przyjeździe, który nastąpił o godz. 2 p. poł., profesor udał się samochodem w towarzystwie prezesa U. Z. p. Łęczyńskiego, Komisarza Ziemińskiego p. Chranow-

skiego oraz p. Sławińskiego wspólnika firmy parcelacyjnej „Osadnik” na zwiedzenie osad żołnierskich do budowli, gdzie goście po zwiedzeniu gospodarstw byli gościnnie podejmowani przez prezesa koła osadników, który dawał wyczerpujące objaśnienia urządzeń i rozwoju gospodarki osadniczej.

Na drugi dzień przed południem udano się do wsi Kaplice, gdzie zwiedzano gospodarstwo p. Andrukiwicz, gość bowiem pragnął zobaczyć zwykle wiśniowe gospodarstwo solidnie postawione i prowadzone.

Następnie zwiedzano osady żołnierskie w Wierciszczkach.

Po południu też samogrono, (jedynie w miejsce p. Sławińskiego wyjechał p. Uszacki kierownik wydz. O. U. Z.) udał się do firmy rolnej w Grandziecach, wzorowo prowadzonej przez obecnego kierow. p. Bejnara.

Gospodarstwo wzorowo prowadzone, wspaniale przedstawiające się ze względu na doskonałe urodzaje, uczyniło na gościu dodatnie nader wrażenie. Interesował się całą siałą w szczególności pulami doświadczeniemi z nawozami sztucznymi i różnymi odmianami zbóż.

Chwile wolne od wyjazdów poświęcał badaniu ustaw i spraw związanych z działalnością Urzędu Ziemińskiego.

Sprawy rolne interesują p. Okudę podwójnie: jako uczonego, mającego zamiar poświęcić się tym pracom specjalnie i jako obywatela ziemskiego, jest bowiem posiadaczem znacznego, jak na tamtejsze stosunki, majątku ziemskiego przestrzemi równającej się 50 hektarom. Jak wielki stosunkowo posiada majątek p. O. na tamtejsze stosunki rozumiemy, gdy zważymy, że przeciętna przestrzeź, jaką posiada rolnik japoński jest 1 ha.

Oczywiście są tam majątki większe a nawet b. duże nawet na nasze stosunki, sięgają bowiem do 1000 ha, z tych jednak właściciele nie korzystają w sposób praktyko-

wany w Europie a oddają je w dzierżawę całym masom drobnych rolników.

Gospodarstwo na większej przestrzeni, której własności rękoma obróbki nie można, jest ze względu na droższą robotnika i konieczność dokładnej intensywnej ręcznej uprawy, wyłączone.

Jaka przestrzeń uważana jest w Japonii za względnie dostateczną warsztat pracy dla rodziny dowodzi fakt dzierżawienia majątku p. Okudy, a więc: 50 ha, przez 150 dzierżawców.

P. Okuda oświadczył, iż wiedząc o rozbiorach Polski o tylnych trudnych warunkach politycznych i ekonomicznych ze zdumieniem i zachwytem stwierdza, iż Polacy nie a nic nie stracili ze swych cech narodowych i stoją dziś znakomicie pod względem gospodarczym.

Sympatyczny gość we czwartek wieczorem wyjechał do Warszawy, gdzie w Ministerstwie odbędzie szereg konferencji celem uzupełnienia potrzebnych mu wiadomości, których nigdy dość nie ma, pragnie bowiem sprawę zbadać gruntownie, do dna, jak to się mówi.

Charakterystyczną cechą p. O. jest zazwyczaj spotykana u Japończyków absolutna obojętność dla wszystkich spraw nie mających związku ze specjalnością, jakiej się oni poświęcają, dlatego też prawdziwie brak w Japonii ludzi do wszystkiego, od których u nas aż się roi, niema za to ani jednego, o którym, jak o tych właśnie naszych do wszystkiego, można by powiedzieć, że jest do niczego.

Otrzymałszy wiadomość o spodziewanym przyjeździe profesora udaliśmy się w środę rano do prezesa Łęczyńskiego z prośbą o informację w tej sprawie. Otrzymałszy wtedy lakoniczną odpowiedź: „tyle wiem co i Pan a mianowicie, że przyjeżdża i że jest Japończykiem”. Wobec tego nie komunikowaliśmy czytelnikom wiadomości o przyjeździe, czekając na możliwość zdania szczegółowej relacji z pobytu p. Okudy w Grodnie.

Z prasy wileńskiej W krainie mordu i pożogi

Powstanie na Białorusi w świetle cyfr

Udało się otrzymać niezmiernie ciekawe szczegóły dotyczące powstania na Białorusi sowieckiej. Według tych tajnych wiadomości, posiadanych przez „W. I. B.”, walka z powstańcami na Białorusi pociągnęła liczne ofary po stronie sowieckiej. Od kwietnia r. b. zginęło w walkach tych; 28,243 ludzi, rannych 78,396, spalono miasteczek 19, wsi zniszczonych 47. Prowadzenie tej walki kosztowało sowiecom 600,000 rubli złota. Wobec tak licznych strat poniesionych zarówno w ludziach, jak w dobytku, W. I. B. (Wojsko Biuro Informacyjnej) widzi się zmuszonym do żądania od Wykonawczego Komitetu Białorusi ażeby wyjęzono wszelkie wysiłki w kierunku jak najszybszego zlikwidowania ruchu powstańczego na Białorusi sowieckiej. „Słowo”.

Życie Mińska

Asekuracja

Dn. 13 lipca odbędzie się w Mińsku ogólnobiałoruski zjazd pracowników asekuracyjnych, na którym rozpatrywana będzie sprawa asekuracji na wypadek śmierci, komunistów i odpowiedzialnych dyktatorów sowieckich. Według krążących pogłosek asekuracyjne urzędy sowieckie zbankrutują w najbliższej przyszłości, o ile niezadowolenie z bolszewików trwać będzie nadal w takim stopniu jak dotychczas.

Pożary

Pożary w Mińszczyźnie zdarzają się tak często, że przeczytać wszystkie wypadki od wiosny r. b. jest rzeczą wprost niemożliwą. Najczęściej wynikają wskutek podpalenia, a już zupełnie często, palą się domy i mieszkania zleniwionych karspondentów wiejskich, t. zw. „sielkorów”. Dn. 7 b. m. we wsi Słepowoznik spłonęły jednej nocy aż trzy domy zamieszkałe przez „sielkorów”. „Słowo”.

Ku uwadze przemysłowców i kupców polskich

Sytuacja ekonomiczna Polski w obecnym stadium wymaga wykorzystania i wyzyskania wszystkich możliwości dla dźwignięcia maszyny gospodarczej z martwego punktu. Wedle jednobrzmiących orzeczeń Prezesa Rady Ministrów i Ministra Przemysłu i Handlu dla radykalnej pomocy w położeniu, nieodzownym jest ograniczenie importu, a zwiększenie eksportu polskiego. W związku z tem mają przemysłowcy i eksporterzy moralny obowiązek wykorzystania wszystkich okazji, które wpłynąć mogą dodatnio na wywóz. Względny polityczny musi być wyeliminowany ze spraw zagadnień natury gospodarczej.

Jako wiapomo, odbędą się w roku bieżącym od dn. 24 do 27 września Gdańskie Targi Międzynarodowe. Niestety, jest mniemanie, że są one jedynie targami importowymi. Od firm polskich i ich udziału zależy nadanie im charakteru eksportowych. Firmy polskie, które brały udział w Targach poprzednich, mają do zanotowania poważne transakcje z zagranicą, które przyczyniły się do gospodarczego dobra Rzeczypospolitej.

Kto w dzisiejszych czasach, tak ciężkich pod względem ekonomicznym, stoi na uboczu, powodując się względami politycznymi, ten wyrządza krzywdę życiu gospodarczemu. Targi Gdańskie nie są dla nas kosztów, ani trudów dla propagandy ich przedsięwzięcia zagranicą. Owocem propagandy tej jest zainteresowanie Targami w krajach bałtyckich, w Skandynawji, Finlandji, Belgji, Francji, Szwajcarii i Anglii. Zainteresowanie to objawia się w formie zgłoszeń wystawców z wymienionych krajów, a również i Rosja awizowała przyjazd przedstawicieli koncernów z zakupu dla przemysłu polskiego i handlu eksportowego są więc widoki pomyślne na Targach Gdańskich.

Zarząd zaprasza jaknajliczniejsze grono przemysłowców i kupców do udziału w Targach. W nowoczesnych budynkach, znajdują firmy polskie odpowiednio pomieszczenie, a przemysł techniczny, dla którego wybudowano specjalną halę 3800 m. kw., posiada reprezentacyjny teren. Kto chce więc przyczynić się do rozwoju gospodarczego Polski, niech przybywa na IV Gdańskie Targi Międzynarodowe.

Kronika

Teatr Miejski

Jutro t. j. we wtorek 14 lipca, w dzień święta Republiki Francuskiej „Karpaccy Górale” dramat w 3 aktach ze śpiewkami i tańcami Józefa Korzeniowskiego.

W próbach świetna farsa Derellera p. t. „Anonimy” której premiera odbędzie się w dniach najbliższych.

Marszałek Piłsudski w Wilnie

„Słowo Wileńskie” z dnia 12 b. m. donosi:

„Wczoraj o godz. 6-ej p. poł. przyjechał z Druskienik do Wilna Marszałek Józef Piłsudski. Przyjazd Marszałka jest ściśle związany z uroczystościami jubileuszowymi 6 p. p. leg.”

Komunistyczny proces

We czwartek dnia 16 b. m. Sąd

Okręgowy w Grodnie, w składzie sędziów: Matusiewicza (przewodniczący) Komara i Kaszubskiego, przy udziale prokuratora Bagieńskiego, przystąpi do rozpoznawania sprawy Józefa Aleksandra i innych, w ogólnej liczbie 14 tu oskarżonych z art. 102 cz. 1 k. k. o przynależność do partii komunistycznej. 8 miu oskarżonych odpowiada z więzienia, reszta z wolności.

W obronie oskarżonych występują adwokaci Libman i Firstenberg, również sprowadzany jest przyjazd jednego z adwokatów warszawskich. Rozprawy potrwać kilka dni. Sprawa budzi wielkie zainteresowanie.

Sprawozdanie

T-wa „Sokol” ze zlotu i balu urzędowego dn. 21. VII. 25 r.

Przychód:

- 1) Boisko—ze sprzed. bilet. 408 zł. 50 gr.
  - 2) Zamek—za karty wstępu 214 zł. —
  - 3) Za karty zlotowe 288 zł. 50 gr.
  - 4) Za sdrzedaż kwiatów 20 zł. —
- 881 zł. —

Rozchód:

- 1) Za wydruk afiszów 20 zł. — gr.
  - 2) Za rozlep. afiszów 18 zł. —
  - 3) Orkiestra na popisach 50 zł. —
  - 4) " na balu 90 zł. —
  - 5) Za obiady, kolacje i sał. na bal 292 zł. 65 gr.
  - 6) Dr. Danilowskiemu na pokrycie deficytu z części gospod. 165 zł. —
  - 7) Za książkę na odznaki 18 zł. 15 gr.
  - 8) Za bilety 1 zł. 50 gr.
  - 9) Sztyl 60 zł. —
  - 10) Za gwóźdź złoty na sztandar 20 zł. —
  - 11) Za kwiaty 5 zł. —
  - 12) Robotnikom za ust. „atłany 18 zł. — gr.
  - 18) Za ogrodz. boiska 22 zł. —
- 778 zł. 80 gr.

Czysty zysk 112 zł. 70 gr.

Zwycięstwo piłkarskie „Cresowiaków” nad warszawskim „Orkanem”

Cresovia—Orkan 2:0 (1:0) zawody towarzyskie. Jakkolwiek wynik można było uważać z góry za przesądzony, to mimo wszystkiego, wobec tradycyjnego pcha Cresowiaków w spotkaniach z drużynami zamiejscowymi, nie myślę o wygranej ze Spartą, zawody budziły duże zainteresowanie i dawały wiele emocji sympatykom pięknej gry. Tym razem Cresovia pozbyła się pcha i mimo osłabienia brakiem Haustera mecz wygrała pewnie. Pierwsze minuty gry należały do gospodarzy, których atak, a szczególnie słabutki fizycznie środkowy napastnik Ignatowski nie wykorzystał—razem z Kłockiem kilku dobrych pozycji podbramkowych.

Gra otwarta z lekką przewagą Cresovii, która jednak wobec bardzo słabej gry Gryzkielowicza nie może zdobyć się na jednolitą akcję. Do przerwy zdobywa jedyny punkt dla swych barw Kłoczek z Komara. Po przerwie występuje dobitnie przewaga Cresovii, uwieczona drugim goalem z zamieszania podbramkowego, strzelonym przez Kłocka z

podania Kapury. Kilka niebezpiecznych ataków Orkanu rozbiła doskonale dysponowana obrona. Orkan przedawia zespół b. dobry—gracze wymienienie fizycznie zbudowani, brak jedynie tempa. Sędziowski dobrze Rudyk.

Mecz Orkanu z Cresovią poprzedził mecz Cresovia II—Gosso zakończony wynikiem 2:0 na korzyść Cresovii. Z obu meczy poznać było, że Cresovia obecnie, czyli stale, dobrze postępy nad rozwojem swych członków—piłkarzy. Sędziowski Poliaszek.

J. H.

Nauczyciel i nauczycielka

Sily wykwalifikowane—udzielają lekcji ze wszystkich przedmiotów, wchodzących w zakres szkół średnich po cenach przystępnych. Wiadomość w redakcji. 9-x

Uczelnia starszego kursu Seminarjum Naucz. w Grodnie poszukuje lekcji w miejscu lub na wyjazd. Wiadomość w Redakcji 6-x

Laboratorium chemiczno-bakterjologiczne
do celów diagnostyki lekarskiej
b. asystenta przy szpitalu Wierhowa
Dr. ch. Edwarda Prosa
WARSZAWA, Rymska 14

ANALIZY (oczuyn. Wasermann) płwocny i in.
Zajęcia praktyczne dla lekarzy, chemików, farmaceutów

Z chemji lekarskiej, bakterjologii i serologii od 20 lipca do 20 sierpnia na jesieni od 15-go września do 15 października

Mocni! Tanie!

OBUWIE

Zawładamy Sz. Publiczność, że otworzyliśmy Polską pracownię obuwia p. t. „ZGODA” Dominikańska 23

Zadaniem naszym jest zadowolenie całkowicie każdego naszego klienta solidnym wykonaniem naszych robót.

Teatr Miejski
dyrekcja Br. Skąpskiego
Jutro we wtorek 14 lipca
Po raz 4

„Karpaccy Górale”

(Nad Czeremoszem)

Barwna sztuka w 3-ach aktach 7-iu odsłonach
Józefa Korzeniowskiego

Początek o godz. 8. 30 Reżyser Br. Skąpski

Dyrekcja Spółdzielni Wojskowej
O. K. III w Grodnie, Piłsudskiego 3

poleca artykuły spożywcze, wędliny, galanterje, towary, biawatne, kosmetykę, kostjomy kąpielowe, bieliznę męską i damską, przybory sportowe, meble, naczynia kuchenne—aluminjowe, emaljowane, szkło, porcelanę i fajans, wyborowe wina krajowe i zagraniczne, kilimy.

Ceny konkurencyjne. Hurt i detal.

Węgiel górnośląski najlepszej jakości po cenie 85 złotych za tonę loco stacja Grodno.

12—

№ poc.	Rodzaj poślugu	Przyjazd do Grodna		Odjazd z Grodna		Skład	Dokąd
		Godz.	Min.	Godz.	Min.		
256	Miesz.	1	20	—	—	Mosty	Grodno
704	Posp.	1	34	1	42	Zemgala	Warszawa Gl.
732/738	Osob.	1	28	2	08	Suwalki	Warszawa Wil.
711	Osob.	2	42	2	52	Warszawa Wil.	Wilno
731/734	Osob.	4	08	4	48	Warszawa Wil.	Suwalki
258	Miesz.	—	—	5	00	Grodno	Mosty
708	Posp.	4	35	4	43	Warszawa Gl.	Zemgala
257	Miesz.	—	—	8	25	Grodno	Jeziory
241	Osob.	9	25	—	—	Suwalki	Grodno
254	Miesz.	10	15	—	—	Mosty	Grodno
258	Miesz.	11	50	—	—	Jeziory	Grodno
714	Osob.	11	52	12	02	Zemgala	Warszawa Wil.
242	Osob.	—	—	18	30	Grodno	Suwalki
255	Miesz.	—	—	19	30	Grodno	Mosty
713	Osob.	14	10	14	20	Warszawa Wil.	Zemgala
712	Osob.	22	17	22	27	Wilno	Warszawa Wil.

Czy jesteś już członkiem cywilnego klubu sportowego?

CRESOVIA